

**UNDE
S-A DUS
BABA?**

SURESH RATTAN

Cuprins

<i>Un gând din România pentru lumea poveștilor</i>	5
UNU: La timp sau înainte de vreme.....	11
DOI: Caseta video.....	15
TREI: Bebelușii sunt întotdeauna „proaspeți“!	19
PATRU: Zvonuri exagerate	25
CINCI: Amintirea celor de demult... ..	29
ȘASE: Bambus sau ratan?	35
ȘAPTE: Calea cea bună.....	47
OPT: Mama pământ.....	61
NOUĂ: De la unu la infinit.....	69
ZECE: Spirala vieții	75
<i>A Romanian Regard to the World of Tales</i>	79

Un gând din România pentru lumea poveștilor

Universalitatea poveștilor

De când este omul pe pământ, lumea fascinantă a copilăriei este o lume a minunilor și a frumosului, a fabulosului și a imaginației, a poveștilor și a povețelor, a înțelepciunii și a moralei – binele învinge mereu, prin luptă, răul.

Naivitatea, simplitatea, dinamismul sunt doar aparențe formale. Fondul lor este, în realitate, o metodologie de comunicare și adresabilitate pentru copii și copilărie. Esența călăuzitoare este înfruntarea dintre cele două universuri, tărâmurii – cel pozitiv și cel negativ, în cadrul lumii văzute, a pământului, și a celei nevăzute, a Cerului.

Miturile, legendele, basmele și poveștile – populare sau culte – sunt mesageri educativi, formatori ai străduinței, ai acțiunii și ai luptei pentru atingerea scopurilor nobile, generoase și frumoase ale iubirii în toate formele ei de manifestare, de la semeni la natură, în morală, etică și estetică. De aceea, aceste povestiri minunate au fost „absorbite“ de religie și de filozofie, de folclor și de artă (cu precădere de literatură) și, immortalizate prin capodopere și monumente, au devenit cunoscute publicului larg.

Fiecare popor și fiecare națiune au propriile basme, legende și povestiri care sunt oglinda sufletului, credințelor și speranțelor lor.

Din negura timpurilor, istoria, împletită cu mitologia și creația populară sau cultă, a adus până în zilele noastre legendele, epopeile, basmele și poveștile civilizațiilor antice din nordul Africii și din întreaga Asie – stau dovadă mitologiile egipteană, ebraică, chineză și indiană (vedică), prin epopeile sanscrite *Mahabharata*, sau „Povestea marelui război al bharaților“, scrisă în 200 000 de versuri și atribuită lui Vyāsa (c. sec. al IV-lea sau al III-lea î.H.), considerată cea mai veche și mai impresionantă operă a literaturii indiene, și *Ramayana*, compusă în 24 000 de distihuri și atribuită lui Valmiki (c. 300 î.H.). Misterul și

parfumul timpurilor trecute, învăluite în înțelepciune și în filozofie sunt redată deopotrivă prin mitologia persană, în *O mie și una de zile*, culegere de basme persane adunate de Pétis de la Croix și publicate în perioada 1710–1712, și prin cea arabă, în *O mie și una de nopți*, culegere de basme arabe și persane, cu diverse influențe indiene, ebraice și egiptene.

Ca europeni, cunoaștem Europa din Antichitate ca leagăn al miturilor grecești și romane, care au fost îmbogățite ulterior cu elemente celtice, germanice, scandinave și slave. În cultura și în folclorul european, basmul și epopeea ne-au colorat copilăria prin *Cântecul Nibelungilor* și basmele populare culese de frații Jacob și Wilhelm Grimm, renumiți folcloriști, în volumul *Basme pentru copii și cămin*, în spațiul german, și prin poveștile lui Hans Christian Andersen, celebru autor a peste 168 de basme, traduse în peste 100 de limbi, încărcate de semnificație, simboluri și morală, adunate în volume ca *Basme povestite pentru copii* sau *Basme noi*, în spațiul danez.

În România – un tărâm de basm și permanentă epopee –, folcloristul, scriitorul și tipograful/publicistul Petre Ispirescu a cules nemuritoarele „bijuterii“ folclorice și le-a tipărit pentru neuitare în antologiile *Legende și basmele românilor*, *Snoave sau Povești populare*, precum și în alte opt volume de basme.

România este o țară de rai, de povești și de legende, cu două secole de tradiție – populară și cultă –, cu o extraordinară cultură națională a basmelor, cu basmul unic – o premieră în lumea întreagă – *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*.

În zilele noastre, începutul mileniului al III-lea aduce în întreaga lume fenomenul literar fără precedent de renaștere a legendarului și a fabulosului, prin afirmarea basmului cult și a poveștilor.

Povestirea lui Rattan – *Unde s-a dus Baba?*

Prof. Suresh I. S. Rattan, PhD, DSc, este un reputat om de știință, născut în legendara Indie, care lucrează în „bătrâna“ Europă, în Danemarca, țara basmelor lui Hans Christian Andersen. Conduce ca director Laboratorul de Îmbătrânire Celulară de la Universitatea din Aarhus. Este o autoritate internațională în domeniile biogerontologiei, medicinei antiîmbătrânire și științelor longevității și redactor-șef al revistei științifice internaționale *Biogerontology*, publicate de Springer.

Prima dată ne-am cunoscut în urmă cu 20 ani, la al V-lea Congres Internațional de Gerontologie BioMedicală (Budapesta, 1993). Ulterior, ne-am reîntâlnit la următoarele congrese omonime susținute în toată lumea, unde am analizat teme comune și am schimbat idei și lucrări științifice. De asemenea, am participat cu lucrări la al XI-lea Congres Internațional de Gerontologie BioMedicală, desfășurat în Aarhus, Danemarca, în august 2005.

Discuțiile profesionale au continuat cu istorie, filozofie, biomedicină (orientală/ occidentală) și literatură (basmе, legende). Așa s-a ajuns la publicarea în limba română a „poveștii” lui Rattan, idee care s-a materializat în prezenta carte. Trebuie spus că volumul a fost tradus și publicat deja în India, Danemarca și Polonia.

Acum, gazda povestirii lui Rattan *Unde s-a dus Baba?* este România. Prof. Suresh I. S. Rattan, PhD, DSc, este om de știință și de cultură, cu o largă deschidere spre biomedicină și filozofie, spre înțelepciune și literatură (basmе și legende culte). La Rattan, povestea este un arc în spațiu și peste timp, o chintesență a binelui și a frumosului, a cunoașterii și a evocării sufletului, a personalității și a nobleței umane. Povestirea sa întruchipează valorile universale ale omului și ale civilizației, perenitatea și perfecțiunea, transmise cu gingășie și mărinimie copiilor planetei noastre.

Povestirea *Unde s-a dus Baba?* conferă prof. Suresh Rattan ipostaza de învățător. Astfel, *vestea* din *po-vestea* lui Rattan este învățarea, iar povestea transformă învățarea în educație. Ne impresionează noblețea și venerabilitatea bunicului care ne învață despre viață și moarte, despre cinste și necinste, despre trup și suflet, despre memorie, dăinuire și nemurire. Prin învățare sunt oferite răspunsuri la probleme fundamentale ale omenirii, iar cititorul devine un „turist” prin spațiu și timp în diferite culturi, obiceiuri și ritualuri, pe care povestitorul le compară cu ingeniozitate.

Povestirea devine un adevărat manual de filozofie a existenței și a menirii omului, de cuviință și de bună-cuviință, de echilibru și de armonie, de a trăi și de a îmbătrâni frumos.

Conceptele morale de unitate și de solidaritate sunt subliniate de povestitor și prin simbolistica indiană a albului, semn al purității și al simplității, al apropierii între oameni, pentru realizarea „echipei umane”, cu legătură și simțire comună.

Deoarece cartea se adresează copiilor lumii, autorul plasează familia (unitatea) la baza universului. Conform credinței indiene, pământul este mama tuturor lucrurilor, apa este tatăl lor, iar aerul este învățătorul, înțeleptul, profesorul, gurul. Materia (substanța) este „personalizată” în cele trei forme de agregare:

solidă, lichidă și gazoasă. Ziua și noaptea „îngrijesc“ și „hrănesc“ materia și de aceea simbolizează, antagonic, timpul. Astfel, în deplină armonie, „mama“, „tatăl“ și „învățătorul“ fac ca întregul univers să dăinuiască.

Sub forma povestirii, timpul este reprezentat ca viață, naștere, creștere și dezvoltare, maturizare, responsabilizare, îmbătrânire, longevitate, moarte, dăinuire, renaștere, înviere (prin intermediul memoriei) și veșnicie (prin absența uitării).

Povestitorul Rattan ne arată „calea cea bună“ și ne dezvăluie secretele longevității: optimismul, adaptarea, dedicarea, automotivarea, bucuria singurătății (relaxarea, introspecția, dialogul interior), respectul față de sine (autoaprecierea, autovalorizarea) și simțul umorului. În realitate, calea cea bună transcende spațiul și timpul și devine un reper pentru întreaga umanitate, pentru că presupune valori universale. Pentru certificare, înțelepciunea populară românească ne învață să facem haz de necaz, adică să performăm o adaptare psihologică de îndepărtare față de „calea răului“: necaz, supărare, trufie, agresivitate.

În logica învățaturii, povestirea se încheie cu Spirala Vieții. Neviul (galaxia) și viul (ADN) sunt materia în spirală, iar istoria și renașterea sunt timpul în spirală, deci Spirala Vieții. În România, marele sculptor al secolului XX Constantin Brâncuși a dăltuit în piatră Spirala Vieții, materializând-o în *Coloana fără sfârșit*.

Civilizațiile, filozofiile, religiile și creația umană sunt universale. De aceea, remarcabila povestire pentru copiii lumii scrisă de prof. Suresh I. S. Rattan, PhD, DSc, la începutul secolului XXI, *Unde s-a dus Baba?*, are un echivalent simbolic, cu aproape un secol în urmă, în Complexul monumental statuar de la Târgu Jiu, realizat de Constantin Brâncuși – *Poarta sărutului, Masa tăcerii, Coloana fără sfârșit*.

Frumusețea povestirii lui Rattan constă în simplitatea și în naturalețea ei. Este o filozofie a vieții, o morală a existenței transpusă în cuvinte.

Autorul a găsit „cheile fermecate“ ale comunicării cu copiii și cu adulții din întreaga lume, ca un parfum al Orientului savurat în Occident, ca un buchet de flori ale timpului, sădite în Antichitate și renăscute în prezentul civilizației umane.

De aceea, povestirea lui Rattan *Unde s-a dus Baba?* se adresează deopotrivă tuturor copiilor și părinților, învățăcelilor, învățătorilor și învățaților de pe meridianele globului. Citită la orice vârstă, ea devine o încântare, un manual de lumină și de căldură umană care se cere a fi aplicat în viața cotidiană.

martie 2012,
București, Romania

Prof. DHc. Dan RIGA, MD, PhD
Prof. DHc. Sorin RIGA, MD, PhD

În memoria nemuritoare a lui Bauji – tatăl meu
Giani Mohinder Singh Rattan
(19 decembrie 1909 – 23 februarie 1996)